

Vragen SP over de gevolgen van CETA

In recente berichtgeving¹ is te lezen dat Milieudefensie, FNV en Handel Anders waarschuwen voor het handelsverdrag tussen de Europese Unie en Canada (CETA). Een artikel uit Follow the Money beschrijft eveneens zorgwekkende beperkingen op de democratische controle². Met de invoering van het handelsverdrag kunnen Amerikaanse en Canadese investeerders een schadevergoeding claimen voor verlies van (toekomstige) winsten, of middels het zogeheten Joint Committee druk zetten op wet- en regelgeving die (toekomstige) winsten bedreigt.

Milieudefensie concludeert aan de hand van een inventarisatie dat er Canadese en Amerikaanse investeerders actief zijn op de Nederlandse woningmarkt. De SP-fractie maakt zich zorgen om de invoering van het handelsverdrag en de negatieve gevolgen hiervan voor Utrechts beleid. Daarom hebben we een aantal vragen aan het college van GS:

1. Bent u bekend met de notitie van Milieudefensie e.a. aan gemeenteraadsleden over het handelsverdrag tussen de Europese Unie en Canada (CETA)?

Ja.

2. Houdt het college rekening met het feit dat deze Amerikaanse en Canadese investeerders een schadevergoeding kunnen claimen als bijvoorbeeld de gemeente maatregelen neemt om woningen betaalbaar te houden, zoals het Actieplan Middenhuur in de stad Utrecht?

Onderdeel van CETA is de instelling van het Investeringshof ICS, een mechanisme dat buitenlandse investeringen moet beschermen. Volgens dit mechanisme kunnen bedrijven regeringen aanklagen als overheidsbeslissingen hun investeringen ondermijnen. De verdragstekst van de CETA bevestigt in de overwegingen expliciet het recht voor overheden om te reguleren in het publiek belang.

Het college acht het bevorderen van de betaalbaarheid van woningen, zoals beoogd met het Actieplan Middenhuur van de gemeente Utrecht, tot het publiek belang.

3. Bent u het met ons eens dat het woonbeleid en met name maatregelen om het wonen in de Provincie betaalbaar te houden in het geding komen door het CETA verdrag? Zo nee, waarom niet?

Onafhankelijk van CETA is er op dit moment ook al een politieke discussie over de vraag of, en zo ja op welke wijze, huren in de vrije sector kunnen worden gemaximeerd (de zogenaamde 'noodknop middenhuur'). Daarnaast zijn er ook partijen in de markt aanwezig die zich in zetten voor huurhuizen met middenhuur.

4. Zijn er nog meer Provinciale beleidsterreinen die een risico lopen op een claim, naast het woningbeleid? Indien onbekend, bent u bereid dat te onderzoeken?

CETA heeft betrekking op de handel van bijna alle goederen en diensten tussen de EU en Canada. Het verdrag voorziet derhalve in een balans tussen de bescherming van publieke belangen en het stimuleren van investeringen. Gevoelige producten zijn ondergebracht in een tariefcontingent of geheel uitgesloten van tarief liberalisatie. Voor bijvoorbeeld zuivel, rundvlees, varkensvlees en tarwe wordt gewerkt met tariefcontingenten. Kippen- en kalkoenvlees, eieren en eierenproducten zijn van tarief liberalisatie uitgesloten.

¹ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/nieuws/ceta-verdrag-bedreigt-lokaal-beleid.10919029.lynkx>

² <https://www.ftm.nl/artikelen/handelsverdrag-tussen-canada-en-de-eu-is-regeren-via-geheime-werkgroepen>

5. Bent u het met ons eens dat het CETA verdrag vooral goed is voor buitenlandse investeerders, maar niks doet om de gemeente en haar inwoners te beschermen tegen speculatie als hierboven genoemd? Zo nee, waarom niet?
Zie ook het antwoord onder 2. Het college is van mening dat CETA niet ten koste mag gaan van de mogelijkheden van gemeenten en inwoners om zich te beschermen tegen speculatie.
6. Wat is de inzet van het college richting het Rijk als het gaat om de invoering van CETA (stemming over ratificatie wordt nog dit najaar verwacht): kunnen we erop rekenen dat het college de zorgen van de SP nadrukkelijk overbrengt aan kabinet en Tweede Kamer?
Aangezien CETA niet specifiek de provincie Utrecht raakt maar op nationaal niveau aan de orde is, zal het college het initiatief nemen om via het IPO de inzet vanuit de provincies af te stemmen en de inbreng bij het Rijk te coördineren.

M.E.J. Eggermont (SP)